

Scrúdú an Teastais Shóisearaigh, 2014

Teicneolaíocht Ábhar (Adhmad)

Ardleibhéal

Roinn B (60 marc)

Dé Luain, 16 Meitheamh

Tráthnóna, 2:00 - 4:00

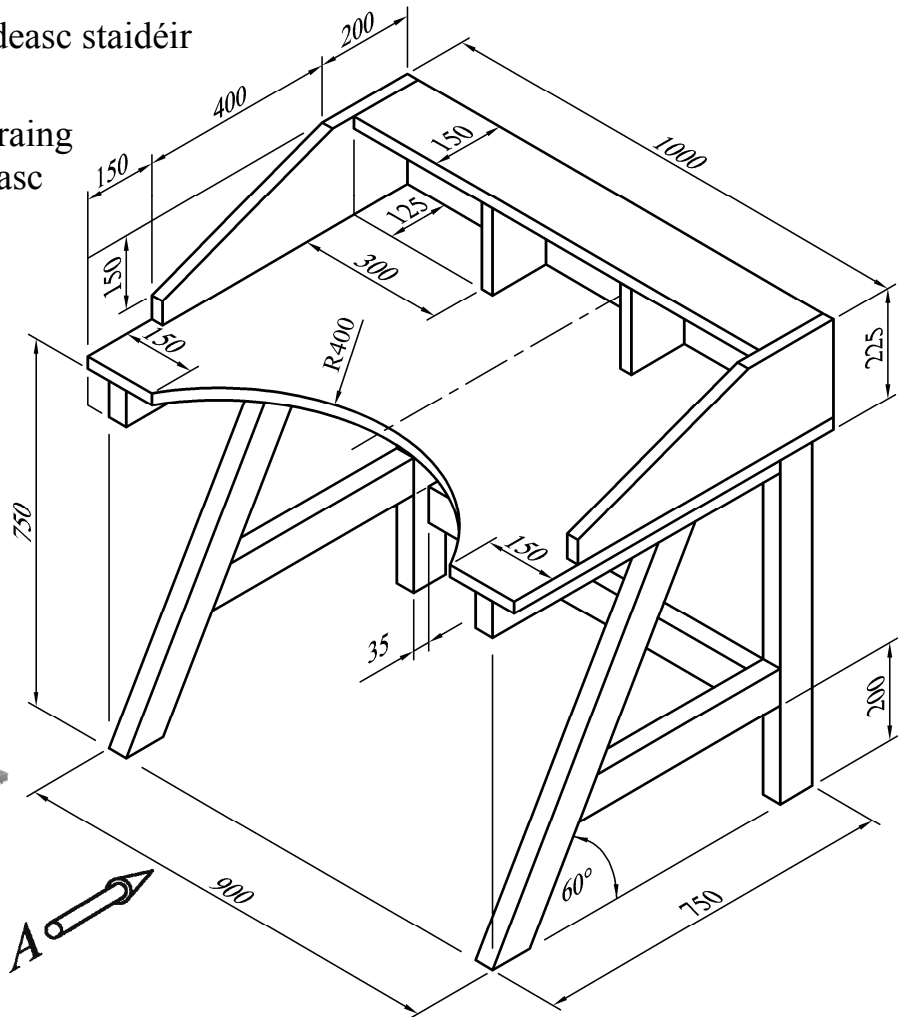
Treoracha

- (a) Freagair trí cheist. Tá na ceisteanna uile ar aon mharc.
- (b) Freagair ceist 5A nó ceist 5B ach **ná** freagair an dá ceann.
- (c) Áit a bhfuil gá le sceitsí, is ceadmhach iad a dhéanamh go saorlámhach nó ar an bpáipéar greille atá ar fáil.
- (d) Scríobh do scrúduimhir ar do fhreagarleabhar agus ar gach bileog eile a úsáideann tú.
- (e) Ba chóir **Ceist 1** sa roinn seo a fhreagairt ar pháipéar líníochta. Ba chóir gach ceist eile a fhreagairt ar an bhfreagarleabhar a sholáthraítear.

1. Sna léaráidí taispeántar deasc staidéir adhmaid.

- (i) De réir scála 1:5, tarraing **aghaidhchló** den deasc sa treo ina bhfuil an tsaighead A.
- (ii) Teilg **bonnchló** ón aghaidhchló.
- (iii) Teilg **taobhchló** ón aghaidhchló.

Nóta: Nil gá le mionsonraí folaithe.

Ábhar Fráma Taca: 75mm × 40mm
Gach ábhar eile: 25mm ar tiús

2. (i) Is dhá chéim i bpróiseas tipiciúil dearaidh iad **Imscrúdú/Taighde** agus **Measúnú**. Mínigh an **DÁ** chéim seo go hachomair.

(ii) Sa léaráid taispeántar bailiúchán irisleabhar agus cianrialtáin a bhíonn le fáil in an-chuid tithe.

Agus nótaí agus sceitsí **néata saorláimhe** á n-úsáid agat chun

do smaointe a chur in iúl, dear aonad oiriúnach adhmaid chun deich n-irisleabhar agus ceithre chianrialtán a stóráil. Ba chóir an t-aonad críochnaithe a bheith iniompartha agus feidhm thánaisteach a bheith leis.

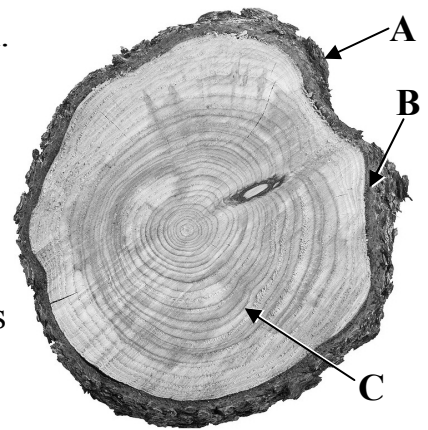
(iii) Agus nótaí agus **sceitsí néata saorláimhe** á n-úsáid agat, déan cur síos ar conas ar chuir tú isteach na riachtanais seo a leanas sa réiteach deiridh dearaidh:

- (a) Iniomparthacht an aonaid;
- (b) An fheidhm thánaisteach.

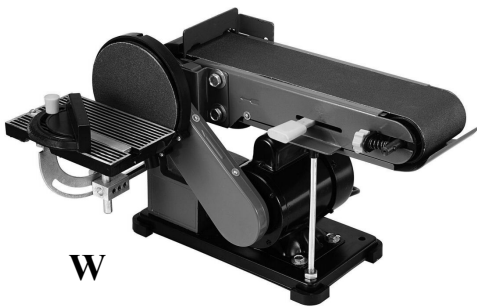
3. Taispeántar sa léaráid trasghearradh trí thamhan crainn.

- (i) Ainmnigh na páirteanna lipéadaithe **A**, **B** agus **C** agus déan cur síos ar an fheidhm atá le gach ceann díobh.
- (ii) Roinntear crainn ina dtrí phríomhchuid: **fréamhacha**, **tamhan** agus **barr**. Agus nótaí agus **sceitsí néata saorláimhe** á n-úsáid agat, déan cur síos ar gach cuid, agus luaigh an fheidhm atá léi.

- (iii) Déantar bia le haghaidh crainn trí phróiseas ar a dtugtar **fótaisintéis**. Agus nótaí agus **sceitsí néata saorláimhe** á n-úsáid agat, déan cur síos go hachomair ar phróiseas na **fótaisintéise**.
- (iv) Tá caomhnú na bhforaoisí báistí trópaiceacha ríthábhachtach ar chúiseanna a bhaineann leis an timpeallacht.
- (a) Luaigh **DHÁ** chúis go mba chóir dúinn na foraoisí báistí seo a chaomhnú.
- (b) Luaigh **DHÁ** shlí inar féidir linn leanúint de chrua-adhmaid tharraingteachta a úsáid ar bhealach a bheadh báúil don timpeallacht.

4. (i) Ainmnigh na meaisíní adhmaidóireachta thíos a bhfuil na lipéid **W**, **X**, **Y** agus **Z** orthu agus déan cur síos achomair ar an úsáid a bhaintear as **gach** meaisín.

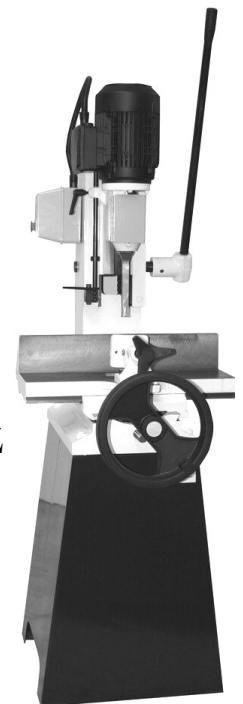
W

X

Y

Z

(ii) Le cabhair nótaí agus **sceitsí néata saorláimhe**, déan cur síos ar conas a dhéanfaí an meaisín atá lipéadaithe **Z** a **shocrú** agus a **úsáid**.

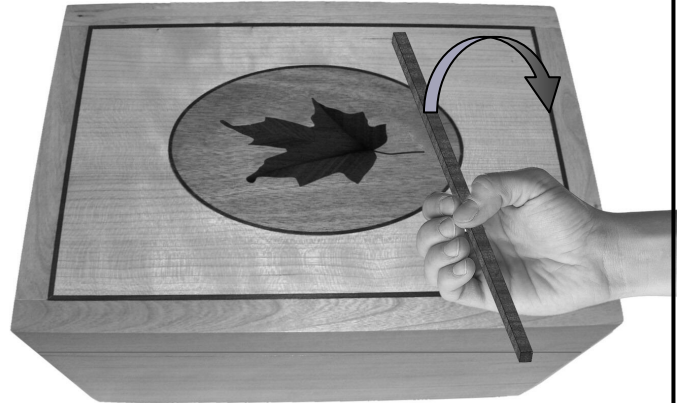
(iii) Luaigh **TRÍ** réamhchúram sábháilteachta ba chóir a chomhlíonadh agus an meaisín atá lipéadaithe **Y** thuas á úsáid agus tabhair breac-chuntas gearr ar an gcúis le **gach** réamhchúram.

(iv) Luaigh **TRÍ** chúis a n-úsáidtear claochladáin leictreacha, mar a thaispeántar, le huirlisí cumhachta.

5. Freagair 5A nó 5B

5A. Sa léaráid taispeántar bosca seodra. Tá stiall dhorcha iontlaise timpeall ar bharr chumhais an bhosca. Tá dearadh inleagtha d'éilips agus de dhuilleog mhailpe veinírite sa lár chomh maith.

- (i) Le cabhair nótaí agus *sceitsí néata saorláimhe*, déan cur síos ar conas a ghearrfaí an trinse don stiall iontlaise comhthreomhar le ciumhaiseanna seachtracha an bhosca seodra.
- (ii) Déan cur síos ar conas a d'aistreofaí an dearadh den éilips agus den duilleog mhailpe ó bhileog pháipéir go dtí an veinír.
- (iii) Le cabhair nótaí agus *sceitsí néata saorláimhe*, déan cur síos ar conas a ghearrfaí na veinírí chun a chinntiú go n-oirfidh siad go cruinn.
- (iv) Ainmnigh modh **AMHÁIN** monaraithe veinírí, agus bain úsáid as *sceitse néata saorláimhe* chun cur síos ar an bpróiseas monaraithe.

NÓ

5B. Taispeántar sa léaráid deil adhmaóireachta bharr binse.

- (i) Ainmnigh na páirteanna den deil atá lipéadaithe **A**, **B**, **C** agus **D** agus déan cur síos achomair ar fheidhm gach páirte díobh.
- (ii) Taispeántar sa léaráid bloc adhmaid a bhfuil babhla le déanamh as.

Le cabhair nótaí agus sceitsí *néata saorláimhe*, déan cur síos ar conas a dhéanfaí bloc dá leithéid a **ullmhú** agus a **ionadú** ar dheil le haghaidh a dheilte.

- (iii) Mol luas oiriúnach (ard, meánach nó íseal) le haghaidh dheileadh an bhabhla agus luaigh cúis le do fhreagra.
- (iv) Luaigh **TRÍ** réamhchúram sábháilteachta ba chóir a chomhlíonadh nuair a bhíonn deil á húsáid.

